



روایتی از آخرین بازمانده «شهر فرنگی» ها

شهر فرنگ بود و از همه رنگ بود



عکس: ایران

گزارش

مرجان قندی
خبرنگار

سبک زندگی و پیشرفت تکنولوژی در دهه‌های اخیر دیگر جایی برای مشاغل سنتی نگذاشته است. هرکدام از شغل‌هایی که روزگاری برای خودش سر و بیایی داشت به مرور کم رنگ و فراموش شده‌اند. این مشاغل قدیمی که خیلی‌ها خاطرات زیادی با آنها دارند با اینکه چند سال است از چرخه کار و فعالیت خارج شده‌اند اما کسی متوجه جای خالی آنها نمی‌شود. اگر بای خاطرات آن نسل بنشینیم در میان آن حتماً ردپایی از شهر فرنگ و تماشای عکس‌های رنگی از تهران قدیم و اروپا از دریچه گرد آن پیدا می‌کنید. تماشای این عکس‌ها در روزگاری که خبری از تلویزیون نبود و شنیدن صدای عمو شهر فرنگی‌ها که با آواز داستان عکس‌ها را تعریف می‌کرد جزو جدانشدنی خاطرات نسل دهه ۵۰ و ۶۰ است.

محسن الیاسی آخرین بازمانده شهر فرنگی‌های تهران است. همه او را به عمو محسن شهر فرنگی می‌شناسند. یکی از چهره‌های نوستالژیک و به‌یادماندنی در تاریخ سرگرمی‌های سنتی ایران که با شهر فرنگ خود در خیابان لاله زار، سبزه‌میدان، مقابل کاخ سعدآباد، گلستان و... خاطرات بسیاری را برای نسل‌های گذشته رقم زده است، خودش می‌گوید: «شهر فرنگی که من

دارم حدود ۱۰۰ سال شاید هم بیشتر قدمت دارد و اولین قدیمی‌ترین در ایران است.» وقتی شهر فرنگش را از گوشه پارکینگ خانه‌اش با زحمت بیرون می‌کشید و آماده اجرا می‌شود اشک در چشمانش حلقه می‌زند و یاد قدیم‌ها می‌افتد. دلش می‌خواهد باز هم می‌توانست اجرا کند و در شهر بچرخد و با صدای بلند بخواند: «شهر شهر فرنگه، از همه رنگه، خوب تماشا کن،

رنگارنگ؛ سبز سرخ آبی رنگه، گاهی پررنگه. گاهی کم رنگ با شیرنگه، خوب تماشا کن، شهر ما را سیاحت کن، غصه‌داری فراموش کن، قصه ما را گوش کن...» با آمدن سینما و تلویزیون شهر فرنگ کم‌کم جایگاهش را در میان مردم از دست داد و کار آنها هم کساد شد و درحال حاضر فقط می‌توان شهر فرنگ را در موزه‌ها دید.

شهر فرنگی که خاک می‌خورد

تاریخچه شهر فرنگ به دوران قاجار بازمی‌گردد. شهر فرنگ را مظفرالدین شاه از اروپا وارد ایران کرد. این سینیهای سیار که از پنجره‌های آن عکس‌های قدیم ایران و نقاط دیدنی و معروف جهان به نمایش درمی‌آمد؛ در روزگاری که سینما رونق نداشت و خبری از تلویزیون در خانه‌ها نبود، بازارش داغ بود. صدای عمو شهر فرنگی جاذبه خاصی داشت، انگار که همه را خواب کند و با خودش به دور دست‌های خیالی ببرد. به گفته عمو محسن شهر فرنگی‌ها لباس مشخصی داشتند؛ کت و شلوار مشکی با پیراهن سفید می‌پوشیدند. کلاه شاپو روی سرشان می‌گذاشتند و شهر فرنگ را روی چهارپایه دور محل می‌چرخاندند و می‌خواندند، می‌گویی: «اولی که شهر فرنگ آمده بود خیلی از مردم آن را دوست داشتند؛ بزرگ و کوچک فرقی نداشت و این کار جزو شغل‌های پردرآمد بود. بعد که سینماها بیشتر شد کمی تب و تابش فروکش کرد اما دوباره در دهه ۸۰ به آن توجه شد و کار مارونق گرفت. برای خیلی از برنامه‌های فرهنگی از ما دعوت می‌کردند. حتی یادم می‌آید برای مراسم مهمی که ۷ رئیس جمهور کشورهای دیگر به ایران آمده بودند من هم در بخشی از آن مراسم با شهر فرنگ اجرا داشتم که مورد استقبال همه واقع شد. اما الان چند سالی می‌شود که من به عنوان آخرین بازمانده شهر فرنگی‌های تهران جایی دعوت نشده‌ام و این دستگاه را برای یادگاری در پارکینگ خانه نگه داشتم و خاک می‌خورد.»

شهر فرنگ فروشی است!

شهر فرنگ عمو محسن نه تنها یک ابزار سرگرمی بود، بلکه به عنوان پل ارتباطی میان فرهنگ‌های مختلف عمل می‌کرد، می‌گویی: «شهر فرنگ را ۴۰ سال قبل هزار تومان خریدم. آن موقع هزار تومان خیلی پول بود. آن موقع خودم هنوز کار کردن با آن را خیلی بلد نبودم. اما چون ظاهرش

برایم جذاب بود سراغ خریدش رفتم. یادم می‌آید ۱۰ اسکناس ۱۰۰ تومانی به فروشنده دادم و این دستگاه را خریدم. به سختی این پول را جور کرده بودم. وسایل دکوری خیلی دوست داشتم و شهر فرنگ را هم به همین عشق خریدم. در طی این سال‌ها خیلی از وسایلی که جمع کرده بودم را از دست دادم اما هنوز که هنوز است شهر فرنگ را در پارکینگ خانه‌ام نگه داشتم. در چند سال اخیر هزارچندگاهی در مکان‌های فرهنگی و مناسبت‌ها برای اجرا با شهر فرنگ از من دعوت می‌کردند و من هم استقبال می‌کردم و می‌رفتم. اما الان که دیگر توان کار کردن ندارم و اینجا هم برای نگهداری آن تنگ است، تصمیم گرفتم آن را بفروشم. کسی خریدارش باشد می‌فروشمش. وقتی تصمیم‌ام برای فروش جدی شد، کاغذی رویش چسباندم و نوشتم «فروشی». چند روز در هفته می‌رفتم و چند ساعتی کنار خیابان می‌گذاشتم تا برایش خریدار پیدا شود، اما حتی کسی نیامد یک سؤال راجع به آن پرسید. اصلاً خیلی‌ها نمی‌دانند شهر فرنگ چیست. حتی بچه‌ها و نوه‌های خودم یک‌بار هم از من نخواستند برای‌شان اجرا کنم چون علاقه‌ای ندارند. به نظرم فقط قدیمی‌ها که از شهر فرنگ خاطره دارند، دوست دارند باز هم از دریچه آن عکس‌ها را تماشا کنند و من برای‌شان بخوانم. برای همین دوست دارم بعد از خودم شهر فرنگ دست کسی بیفتد که علاقه‌مند به آن باشد و بتواند با آن هنرنمایی کند..»

لذت‌ها ساده اما واقعی بود

عمو محسن از آنهایی است که با خلایق و ذوق هنری خود، شهر فرنگ را به یکی از محبوب‌ترین سرگرمی‌های زمان خود تبدیل کرد. با انتخاب تصاویر جذاب و روایت داستان‌های دلنشین، توانست مخاطبان زیادی را به خود جذب کند. او نه تنها یک سرگرم‌کننده بود، بلکه به نوعی یک معلم بود، چرا که از طریق تصاویر و داستان‌هایش، اطلاعات فرهنگی و تاریخی را به مردم منتقل می‌کرد، می‌گویی: «این اواخر که برای اجرا می‌رفتم سعی می‌کردم با شعرهایی که می‌خوانم علاقه‌مندان را جذب کنم. مثلاً چون می‌دانستم الان یک قرانی با ارزش شده است چون کمتر کسی است که از آن داشته باشد، شعرهایم را تغییر دادم و می‌خواندم: «یک قرونی داری بده بیا تماشا کن،

اگه نداری یک دلار بده نگاه کن.» همین شعر باعث جلب توجه می‌شد اما باز هم کمتر کسی برای دیدن شهر فرنگ وقت می‌گذاشت. بنظرم بچه‌ها الان ممکن است خیلی امکانات، رفاه و اسباب‌بازی‌های رنگارنگ داشته باشند اما لذتی که بچه‌ها در گذشته داشتند دوصدچندان بود. یعنی لذت‌ها ساده بود اما واقعی بود. آنها با همین چند دقیقه‌ای که عکس‌ها و داستان‌هایی را در شهر فرنگ می‌دیدند و می‌شنیدند آن قدر لذت می‌بردند که ذوق را در چشمان‌شان می‌دیدم. اما الان بچه‌هایی را می‌بینم که با هیچ برنامه کودک و اسباب بازی راضی نمی‌شوند. آن زمان خیلی پیش می‌آمد که کسی پول نداشت اما دوست داشت برای یک‌بار هم که شده ببیند شهر فرنگ چیست و همه از آن دریچه‌ها چه چیزی را می‌بینند. من که از دل آنها باخبر می‌شدم اجازه می‌دادم رایگان عکس‌ها را تماشا کنند و برای‌شان آواز می‌خواندم: «شهر شهر فرنگه، از همه رنگه، خوب تماشا کن، رنگارنگ؛ سبز سرخ آبی رنگه، گاهی پررنگه و گاهی کم رنگ با شیرنگه، خوب تماشا کن، شهر ما را سیاحت کن، غصه‌داری فراموش کن، قصه ما را گوش کن.» قدیمی‌ها خیلی دلسوز بودند و با نگاه کسی می‌فهمیدند که نیازمند است بدون هیچ تأملی همه بهم کمک می‌کردند. اما متأسفانه امروز کمتر این رفتار را می‌بینم همه



آن روزها عمو شهر فرنگی را اغلب مردم می‌شناختند و برایش ارزش و احترام زیادی می‌گذاشتند. اما الان نه تنها نسل جدید بلکه قدیمی‌ها هم بی‌حوصله شدند. حالا از شهر فرنگ فقط یک اسم و خاطره در خاطرات مردم برجای مانده است. خاطراتی که روز به روز کم رنگ‌تر می‌شود و دیر نیست روزی که از حافظه‌ها هم پاک شود

فقط می‌خواهند از حق و سهم خود دفاع کنند.» او می‌افزاید: «قدیم‌ها شهر فرنگی شغل مرسوم بود. اما الان حتی از یک نفرشان هم خبری نیست. چند وقت قبل شنیدم یک نفر خودش با وسایلی سعی کرده چیزی شبیه به شهر فرنگ را بسازد. برابم جذاب بود که کسی می‌خواهد چیزی شبیه به شهر فرنگ را بسازد و آن را زنده کند. اما وقتی از نزدیک آن را دیدم اصلاً خوشم نیامد. در قدیم شهر فرنگی شغل پردرآمدی بود. آن زمان من روزی ۱۰ ریال درآمد داشتم و قیمت یک موتورسیکلت هم ۱۰ ریال بود اما الان کسی از آن هیچ درآمدی نمی‌تواند داشته باشد اگر هم داشته باشد با آن کاری نمی‌تواند کند.»

عمو محسن که شهر فرنگ‌اش را در پیاده‌رو جلو خانه‌اش می‌گذازد و از مردمی که در رفت و آمد هستند دعوت می‌کند برای چند لحظه هم که شده به تماشای شهر فرنگ بیایند اما آنها بی‌توجه می‌گذرند و او با حسرت، خاطرات‌اش را بازگو می‌کند و می‌گوید: «آن روزها عمو شهر فرنگی را اغلب مردم می‌شناختند و برایش ارزش و احترام زیادی می‌گذاشتند. اما الان نه تنها نسل جدید بلکه قدیمی‌ها هم بی‌حوصله شدند. حالا از شهر فرنگ فقط یک اسم و خاطره در خاطرات مردم برجای مانده است. خاطراتی که روز به روز کم رنگ‌تر می‌شود و دیر نیست روزی که از حافظه‌ها هم پاک شود.»



طرح نشان دار کردن،

درآمدهای مالیاتی را افزایش می‌دهد



طرح نشان دار کردن مالیات پرداختی می‌تواند رقم مالیات وصول شده سازمان امور مالیاتی را افزایش دهد و تا حدودی از فرار مالیاتی در کشور جلوگیری کند. عبدالمجید شیخی، کارشناس مسائل اقتصادی درخصوص طرح نشان‌دار شدن مالیات توسط سازمان امور مالیاتی اظهار کرد: معتقدم که طرح نشان دار کردن مالیاتی یک ابتکار بی‌نظیری بوده که توسط سازمان امور مالیاتی برای مؤدیان مالیاتی به اجرا درآمده است.

وی افزود: این امر سبب می‌شود مؤدیان مالیاتی دقیقاً تعیین کنند که مالیات پرداختی خود را در چه پروژه عمرانی، زیرساختی، بهداشتی و... هزینه شود که بلاشک سبب افزایش رغبت و انگیزه پرداخت مالیات توسط مؤدیان مالیاتی می‌شود.

این کارشناس اقتصادی در ادامه عنوان کرد: به‌طوری که طرح نشان دار کردن مالیات پرداختی می‌تواند رقم مالیات وصول شده سازمان امور مالیاتی را افزایش دهد و تا حدودی از فرار مالیاتی در کشور جلوگیری کند. شیخی خاطر نشان کرد: البته باید به این نکته اشاره کرد که این طرح در قوانین بودجه کشور در دهه ۶۰ نیز آمده بود به‌طوری که در قوانین آمده بود که اهالی مثلاً یک روستا و شهر می‌توانند با همکاری مالی دولت‌ها یک پروژه یا طرح عمرانی را به سرانجام مطلوب برسانند.

وی افزود: البته این امر سبب کاهش محرومیت و رفع کمبود امکانات در یک روستا می‌شد و اثرات مثبت قابل توجهی داشت

برقراری شفافیت مالیاتی در کشور با اجرای حسابرسی سیستمی مالیات



کارشناس سیاست‌گذاری اقتصاد گفت: برقراری عدالت مالیاتی و فراهم کردن شفافیت از مهمترین مزایای حسابرسی سیستمی مالیاتی است.

ابوالفضل سلیمانی کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با خبرنگار باشگاه خبرنگاران با بیان اینکه حسابرسی سیستمی مالیاتی یکی از گام‌های مهم و مؤثر در بهبود شفافیت مالیاتی است گفت: اجرای این طرح نقش بسیار مؤثری در رونق اقتصادی و جلوگیری از فرارهای مالیاتی دارد که در نهایت منجر به عدالت مالیاتی خواهد شد.

وی با بیان اینکه حسابرسی سیستمی در جلوگیری از فرار مالیاتی نقش مهمی دارد بیان کرد: ارائه اظهارنامه‌های مالیاتی به‌طور قطع از سوی مودیان مالیاتی می‌تواند زمینه ساز بهبود روند پرداخت مالیات شود.

این کارشناس اقتصادی با اشاره به اینکه اصلاحات در سیستم حسابرسی مالیاتی نه تنها به شفافیت بیشتر کمک می‌کند، بلکه به عدالت مالیاتی نیز می‌انجامد افزود: این تغییرات به‌ویژه در شرایط کنونی که دولت نیاز به منابع مالی برای پیشبرد برنامه‌های مختلف دارد، می‌تواند بسیار مفید واقع شود و باعث کاهش نابرابری‌ها در زمینه مالیات‌گیری شود.

سلیمانی با اشاره به اینکه هوشمندسازی نظام مالیاتی کشور کاهش اعمال سلبقه کارشناسان را در حسابرسی‌ها به دنبال داشته و منجر به افزایش اعتماد مودیان به نظام مالیاتی کشور می‌شود گفت: به‌طور کلی، سیستمی شدن نظام مالیاتی کشور به نفع مودیان قانون‌مدار است که تا کنون مالیات‌شان را به‌صورت مرتب پرداخت می‌کرده‌اند.

او بیان کرد: روند‌های هوشمند مالیاتی بستری فراهم آورده تا سازمان

کاهش چالش‌های نظام مالیاتی با اجرای حسابرسی سیستمی

سمت مالیات بر عایدی سرمایه حرکت کرده‌ایم و حتی بحث سفته‌بازی و روش‌های متنوع دیگری نیز مطرح شده است. این تغییرات نشان‌دهنده آن است که ما در مسیر رسیدن به یک سازوکار جامع و پایدار برای اخذ مالیات‌ها هستیم و یک تغییر بزرگ و مثبت در نظام مالیاتی با افزایش حسابرسی سیستمی و حذف ممیزان مالیاتی را شاهد هستیم. وی ادامه داد: دولت باید در وهله اول راهکارهای ایجاد درآمد پایدار را مشخص کند، سپس به تثبیت نظام مالیاتی بپردازد و در این مسیر حسابرسی سیستمی و تحقق هوشمندسازی نظام مالیاتی کمک بزرگی خواهد کرد تا بتوانیم به یک نظام مالیاتی عادلانه برسیم. فتحی پور با اشاره به بهبود نسبی شرایط مالیاتی در مقایسه با گذشته با پیشرفت حسابرسی سیستمی در نظام مالیاتی افزود: با افزایش حسابرسی سیستمی، وضعیت مالیاتی کشور نسبت به سال‌های قبل بهتر شده و سال گذشته ۹۵ درصد مودیان مالیاتی به‌صورت سیستمی مالیات خود را پرداخت کرده‌اند و در زمینه تکمیل این مسیر باید گام‌های نهایی نیز برداشته شود. مجلس در تلاش است تا با همکاری دولت، گام‌های اساسی برای اصلاح نظام مالیاتی و افزایش کارآمدی آن بردارد.

وی در پایان تأکید کرد: برای دستیابی به یک نظام مالیاتی پایدار و کارآمد، باید از تجربیات موفق جهانی استفاده کنیم و با اجرای اصلاحات ساختاری، علاوه بر افزایش درآمدهای مالیاتی، اعتماد عمومی را نیز تقویت کنیم.

ارسال فتحی پور، کارشناس مسائل اقتصادی با اشاره به اهمیت ثبت سیستمی مالیات‌ها و حسابرسی‌های سیستمی در نظام مالیاتی گفت: اگر سیستم مالیاتی کشور به گونه‌ای طراحی شود که مالیات مؤدیان کاملاً به‌صورت سیستمی ثبت شود و ممیزان مالیاتی حذف شوند، میزان فرار مالیاتی به‌طور قابل توجهی کاهش می‌یابد. در این زمینه، ماده ۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم نقش مهمی ایفا می‌کند. این ماده می‌تواند به عنوان ابزاری برای افزایش شفافیت مالیاتی و جلوگیری از تخلفات در این حوزه به کار گرفته شود و در سال جاری اقدام‌های مثبتی در زمینه حرکت به سمت سیستمی شدن حسابرسی و هوشمندسازی نظام مالیاتی برداشته شده است.

فتحی پور با اشاره به مزیت حرکت به سمت حسابرسی سیستمی در جهت کاهش چالش‌های پیش روی نظام مالیاتی کشور تصریح کرد: یکی از مهمترین مشکلاتی که با تحقق افزایش حسابرسی سیستمی شاهد آن هستیم، افزایش اعتماد بین مؤدیان مالیاتی و دستگاه‌های اجرایی مسؤول اخذ مالیات است. باید در این زمینه بیشتر از قبل به سمت حسابرسی سیستمی حرکت کنیم. در بسیاری از کشورها با پایگاه‌های جامع اطلاعاتی موجود، کل حسابرسی مالیاتی به سمت خوداظهاری مالیاتی رفته است و ما نیز باید به‌طور کامل به این سمت برویم.

این کارشناس اقتصادی با تأکید بر تغییرات مداوم سیاست‌های مالیاتی گفت: در یک مقطع، روی ارزش افزوده تمرکز داشتیم، امروز به